

Věc C-825/19**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

12. listopadu 2019

Předkládající soud:

Thüringer Finanzgericht, Gotha (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

22. října 2019

Žalobkyně:

Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH

Žalovaný:

Hauptzollamt Erfurt

Předmět původního řízení

Udělení povolení ke zvláštnímu použití se zpětným účinkem a otázka, která právní norma Unie je v původním řízení v tomto smyslu relevantní – nařízení (EU) č. 952/2013 nebo nařízení (EHS) č. 2454/93 - a jaké podmínky tato relevantní právní norma Unie stanoví pro udělení povolení

Předmět a právní základ předběžné otázky

Předmět: Výklad článku 211 nařízení (EU) č. 952/2013 a případně čl. 294 odst. 2 nařízení (EHS) č. 2454/93

Právní základ: Článek 267 odst. 2 SFEU

Předběžné otázky

- 1) Musí být čl. 211 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst.

- 2013, L 269, s. 1) (dále jen „CKU“), vykládán v tom smyslu, že se použije pouze na takové žádosti, u nichž by povolení zpětně platilo od 1. května 2016?
- 2) V případě záporné odpovědi na první otázku: Musí být článek 211 CKU použit u žádostí o povolení se zpětným účinkem, u nichž by toto povolení zpětně platilo před 1. květnem 2016, pouze v případě, že žádost o povolení se zpětným účinkem byla sice podána před vstupem nového práva v platnost, celní úřady však takové žádosti poprvé zamítly až po 1. květnu 2016?
 - 3) V případě záporné odpovědi na druhou otázku: Musí být článek 211 CKU použit u žádostí o povolení se zpětným účinkem, u nichž by toto povolení zpětně platilo před 1. květnem 2016, rovněž v případě, že celní úřady zamítly takové žádosti již před 1. květnem 2016 a znovu po tomto datu (s jiným odůvodněním)?
 - 4) V případě kladné odpovědi na první a druhou otázku a záporné odpovědi na třetí otázku: Musí být čl. 294 odst. 2 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1993, L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3) vykládán v tom smyslu, že
 - a) povolení se zpětnou působností bylo možno udělit pouze od okamžiku, kdy skončila platnost předchozího povolení, jak stanoví odstavce 3 tohoto ustanovení, přičemž zpětnou působnost povolení lze rozšířit nejdéle na jeden rok přede dnem podání žádosti.
 - b) musí být hospodářská nutnost požadovaná v odstavci 3, jakož i vyloučení podvodného úmyslu nebo zjevné nedbalosti prokázány také k žádosti o obnovu povolení podle odstavce 2?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1; dále jen CKU), články 5, 116, 174, 211, 286;

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie (Úř. věst. 2015, L 343, s. 1; dále jen „nařízení č. 2015/2446“), články 148, 172;

Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307; dále jen CKS), články 21, 85;

Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1993, L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3), ve znění naposledy pozměněném nařízením Komise (ES) č. 993/2001 (Úř. věst. 2001, L 141, s. 1) (dále jen „prováděcí nařízení k CKS“), články 294, 508;

Nařízení Rady (EHS) č. 1430/79 ze dne 2. července 1979 o vrácení a prominutí dovozního a vývozního cla (Úř. věst. 1979, L 175, s. 1);

Pokyny ve spojení s částí II, hlavou I, kapitolou 2 „Zvláštní použití“ nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 2002, C 207, s. 2; dále jen „pokyny z roku 2002“).

Stručné shrnutí skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobkyně měla do 31. prosince 2012 na dovozy hub platné povolení k propouštění neunijního zboží do režimu volného oběhu ke zvláštnímu použití. Žádost o prodloužení povolení, o udělení takzvaného obnoveného povolení, nebyla podána z důvodu neznalosti.
- 2 Skutečnost, že žádost nebyla podána, byla zjištěna během auditu. Žalobkyně proto o obnovu povolení požádala dne 9. ledna 2015. Žalovaný toto povolení udělil dne 14. ledna 2015 pouze od okamžiku podání žádosti. Zpětnou působnost od okamžiku, kdy skončila platnost předchozího povolení, podle tehdy platného čl. 294 odst. 2 prováděcího nařízení k CKS, tedy do 1. ledna 2013, žalovaný zamítl.
- 3 Dopisem ze dne 22. dubna 2015, v němž poukazovala na svou obtížnou hospodářskou situaci způsobenou probíhající sanací, žalobkyně opět požádala o povolení se zpětnou působností od skončení platnosti předchozího povolení.
- 4 Tuto žádost o obnovu povolení (období od 1. ledna 2013 do 8. ledna 2015) žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 13. května 2015.
- 5 Žalobkyně podala proti rozhodnutí ze dne 13. května 2015 námitku. Žalovaný rozhodnutím o námitce ze dne 6. dubna 2016 tuto námitku zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 3. května 2016 žalobu k předkládajícímu soudu. Během řízení probíhajícího u předkládajícího soudu vydal žalovaný dne 21. března 2019 další rozhodnutí, jímž zamítl obnovu povolení s novým odůvodněním odlišným od původního. Zamítavé rozhodnutí ze dne 21. března 2019 je předmětem řízení o žalobě.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Žalovaný má za to, že v projednávané věci je pro udělení požadovaného povolení se zpětnou působností relevantní čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CKS.

Podle tohoto ustanovení lze povolení obnovit, jak vyplývá z čl. 294 odst. 3 prováděcích předpisů k CKS, se zpětnou působností v trvání nejdéle jednoho roku ode dne podání žádosti. Kromě toho se domnívá, že pro udělení povolení podle čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CKS je nezbytné, aby byly splněny podmínky stanovené v čl. 294 odst. 3 těchto předpisů, tedy aby byla mimo jiné prokázána hospodářská nutnost a žádost žádným způsobem nesouvisela se zjevnou nedbalostí. Žalobkyně neprokázala hospodářskou nutnost. Mimoto nepožádala o obnovu povolení včas, ačkoliv o příslušných požadavcích věděla a byla na ně upozorněna, jedná se tedy o zjevnou nedbalost.

- 7 Článek 211 CKU, který vstoupil v platnost 1. května 2016, nelze v projednávané věci použít jako procesní pravidlo. Podle judikatury soudního dvora se totiž procesní pravidla použijí pouze na spory probíhající v okamžiku nabytí jejich platnosti, a v projednávané věci bylo – nehlédě na nové rozhodnutí ze dne 21. března 2019 - správní řízení ukončeno rozhodnutím o námitce dne 6. dubna 2016 a v okamžiku vstoupení článku 211 CKU v platnost již neprobíhalo.
- 8 Žalobkyně má za to, že se na projednávanou věc uplatní článek 211 CKU, neboť ten je čistě procesním pravidlem a podle ustálené judikatury Soudního dvora se procesní právo zásadně uplatňuje se zpětným účinkem.
- 9 V případě, že by místo článku 211 CKU měl být v projednávané věci použit čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CKS, pak by pro obnovu povolení se zpětnou působností podle posledně uvedeného ustanovení nemusely být splněny podmínky čl. 294 odst. 3 prováděcích předpisů k CKS. Třetí odstavce článku 294 prováděcích předpisů k CKS se týká výjimečných případů a neplatí pro obnovení povolení podle druhého odstavce tohoto článku. Povolení podle čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CKS proto lze udělit se zpětnou působností i na dobu delší než jeden rok, a zjevná nedbalost ve smyslu čl. 294 odst. 3 prováděcích předpisů k CKS, která jeho udělení vylučuje, by nemusela být posuzována.

Stručné vylíčení odůvodnění předběžné otázky

- 10 Podle názoru předkládajícího soudu je pro rozhodnutí v původním řízení zásadní, zda lze na původní skutkový stav použít článek 211 CKU. V případě kladné odpovědi na tuto otázku totiž ze znění čl. 211 odst. 2 písm. h) CKU přímo vyplývá, že povolení pro stejný druh operace a zboží lze obnovit do tří let od pozbytí platnosti původního povolení. Otázka, zda lze použít článek 211 CKU, vyplývá z toho, že žádost žalobkyně pochází z roku 2015, tedy z doby, kdy tento článek podle čl. 288 odst. 2 CKU ještě neplatil.
- 11 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je u otázky zpětné účinnosti právních předpisů nutno rozlišovat mezi hmotněprávními pravidly a procesními pravidly.
- 12 Podle ní se obecně procesní pravidla použijí na všechny spory probíhající v době, kdy vstupují v platnost (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 2006, Beemsterboer, C-293/04, EU:2006:162, bod 19 a zde citovaná judikatura).

- 13 Podle těchto zásad rozhodl Soudní dvůr a Tribunál Evropské unie spory, v nichž se jednalo o otázku, zda mají být rozhodovány podle práva platného před vstupem celního kodexu v platnost nebo po jeho vstupu v platnost (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 1998, Sportgoods, C-413/96, EU:C:1998:430 a rozsudek Tribunálu ze dne 10. května 2001 ve věci T-186/97, Kaufring a další v. Komise, EU:T:2001:133).
- 14 Hmotněprávní pravidla se naproti tomu použijí pouze na skutkové okolnosti, k nimž došlo v době, kdy tato hmotněprávní pravidla platila (rozsudek Soudního dvora ze dne 23. února 2006, Molenbergatie, C-201/04, EU:2006:136, bod 34).
- 15 Soudní dvůr nicméně výjimečně vyložil také hmotněprávní pravidla práva Společenství jako vztahující se na situace, které vznikly před jejich vstupem v platnost, pokud z jejich znění, účelu nebo struktury jasně vyplývá, že jim musí být takový účinek přičítán (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 2006, Beemsterboer, C-293/04, EU:2006:162, bod 21 a zde citovaná judikatura).
- 16 Soudní dvůr kromě toho zmínil v bodě 32 svého rozsudku ze dne 23. února 2006, Molenbergatie (C-201/04, EU:2006:136), s odvoláním na bod 11 svého rozsudku ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270), právní úpravu, která obsahuje jak procesní pravidla, tak hmotněprávní pravidla, která tvoří nedělitelný celek, jehož jednotlivá ustanovení nemohou být posuzována odděleně. Takovouto situaci potvrdil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270), s ohledem na vstoupení tehdejšího nařízení č. 1697/79 v platnost. Tehdy byly do té doby platné vnitrostátní právní úpravy nahrazeny novými právními předpisy Společenství, takže poprvé existovala na úrovni práva Společenství jednotná celková právní úprava dodatečného výběru cla.
- 17 Podle názoru předkládajícího soudu stanoví článek 211 nařízení (EU) č. 952/13 v zásadě procesní pravidla. Pro tento výklad hovoří jeho postavení ve struktuře ustanovení a jeho podstatný obsah. Článek 211 CKU pochopitelně obsahuje některá kritéria pro udělení povolení, která v článku 291 a násl. prováděcích předpisů k CKS explicitně neexistovala. Předkládající soud se proto domnívá, že vyvstává otázka, zda je nutno považovat článek 211 CKU za čistě procesní pravidlo nebo za právní úpravu, která podobně jako v rozsudku ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270), obsahuje jak procesní pravidla, tak hmotněprávní pravidla, která tvoří nedělitelný celek, jehož jednotlivá ustanovení nemohou být posuzována odděleně. Pro tento názor hovoří to, že v případě zpětné působnosti musí být dotčená celní prohlášení podle článku 174 CKU ve spojení s čl. 148 odst. 4 písm. d) nařízení č. 2015/2446 prohlášena za neplatná a nahrazena prohlášeními o převedení do konečného užití a dovozní clo vráceno podle čl. 116 odst. 1 CKU. Tímto jsou – alespoň nepřímou – stanoveny hmotněprávní důsledky. Na druhou stranu nebyl celní kodex Unie – na rozdíl od sporu, jenž byl základem rozsudku ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další (212/80 až 217/80,

EU:C:1981:270) – na úrovni Unie poprvé stanoven nařízením č. 952/2013. Celní kodex byl totiž jako právo Společenství (právo Unie) kodifikován již nařízením č. 2913/92. CKU ve znění nařízení č. 952/2013 nahradil mnohokrát pozměněný CKS ve znění nařízení č. 2913/92 (čl. 286 odst. 2 CKU) (viz bod 12 odůvodnění nařízení č. 952/2013) a jeho cílem byla modernizace, zjednodušení, racionalizace a větší transparentnost celních předpisů (viz body 43 a 56 odůvodnění nařízení č. 952/2013).

- 18 Předkládající soud z dosavadní judikatury Soudního dvora Evropské unie dále odvozuje zásadu, že se procesní pravidla použijí pouze na spory probíhající v době, kdy tato pravidla vstupují v platnost, v nichž jsou podány návrhy po vstoupení nového práva v platnost, neboť správní řízení ukončená rozhodnutím (čl. 5 bod 39 CKU) nelze již považovat za „probíhající spory“ (rozsudky Tribunálu ze dne 10. května 2001, *Kaufring a další v. Komise*, T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, EU:T:2001:133, bod 35 a ze dne 9. června 1998, *Unifrigo Gadus a CPL Imperial 2 v. Komise*, T-10/97 a T-11/97, EU:T:1998:118, bod 18 a násl.). Na druhou stranu Tribunál v bodě 35 svého rozsudku ze dne 10. května 2001, *Kaufring a další v. Komise* (T-186/97, T-187/97, T-190/97 až T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 až T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 a T-147/99, EU:T:2001:133), odkazuje na bod 22 rozsudku Soudního dvora ze dne 6. července 1993, *CT Control (Rotterdam) a JCT Benelux v. Komise* (C-121/91 a C-122/91, EU:C:1993:285). V původním řízení k tomuto rozsudku Soudního dvora podala žalobkyně v této věci žádost o snížení cla v říjnu 1985, tedy ještě v době platnosti tehdejšího nařízení č. 1430/79. Tehdejší žádost o snížení cla nizozemské orgány v roce 1986 zamítly. V soudním řízení, které následovalo, pak nizozemský soud v říjnu 1989 rozhodl, že toto zamítnutí je neplatné. Nizozemské orgány poté předložily žádost o vrácení cla Komisi ES, která o ní nerozhodla během čtyř měsíců, nýbrž až během šesti měsíců. V roce 1985 tehdejší procesní pravidla stanovila, že Komise musí rozhodnout během čtyř měsíců, od roku 1987 měla čas šest měsíců. Předkládající soud z toho usuzuje, že v případě procesních pravidel musí být použito právo platné v době rozhodnutí, a sice nezávisle na tom, kdy byla příslušná žádost podána.
- 19 Odpoví-li Soudní dvůr na první nebo druhou předběžnou otázku kladně, a naopak odpoví-li na třetí předběžnou otázku záporně, musí předkládající soud projednávanou věc rozhodnout podle čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CK platného v době podání žádosti. Německé celní orgány jsou toho názoru, že obnovené povolení může mít podle tohoto ustanovení zpětnou působnost nejdéle jeden rok, jak to stanoví čl. 294 odst. 3 prováděcího nařízení k CK pro „výjimečné případy“. Mimoto požadují, aby také v případě obnovení povolení podle druhého odstavce článku 294 prováděcího nařízení k CK byla jako dodatečná podmínka pro povolení prokázána hospodářská nutnost a vyloučen podvodný úmysl nebo zjevná nedbalost (čl. 294 odst. 3 písm. a) prováděcích předpisů k CK). Takovéto omezení nevyplývá ani ze znění čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CK ani z pokynů z roku 2002 vydaných za účelem tohoto předpisu, které se věnují pouze zpětné působnosti podle čl. 294 odst. 3 prováděcích předpisů k CK. Předmětem

ustanovení čl. 294 odst. 2 prováděcích předpisů k CK je ale obnovení povolení, které již bylo vydáno pro operace a zboží stejné povahy. Předkládající soud je proto přesvědčen, že toto ustanovení má tedy vůči třetímu odstavci samostatný význam a podmínky povolení stanovené třetím odstavcem nejsou přenositelné na obnovení povolení podle druhého odstavce.

PRACOVNÍ DOKUMENT